

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 184
van **ANNABEL TAVERNIER**
datum: 10 juli 2020

aan **BENJAMIN DALLE**
VLAAMS MINISTER VAN BRUSSEL, JEUGD EN MEDIA

Vorrangsregeling voor Nederlandstaligen in het Nederlandstalig onderwijs in Brussel - Nederlandse taaltest door het Huis van het Nederlands

Volgens het huidige inschrijvingsrecht basis- en secundair onderwijs geldt er in het Nederlandstalig onderwijs in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest een voorrangsregeling voor kinderen van wie ten minste één ouder Nederlandstalig is. Deze voorrang geldt voor 55% van de plaatsen.

Ouders kunnen het recht op voorrang voor hun kind onder meer bewijzen door over een Nederlandstalig diploma van secundair onderwijs te beschikken of door een bewijs voor te leggen dat het vereiste niveau van kennis van het Nederlands aantoonbaar is. Het vereiste taalniveau Nederlands om voorrang te kunnen krijgen, is decretaal vastgelegd op niveau B2 van het Gemeenschappelijk Europees Referentiekader voor Talen.

Het niveau B2 wordt gedefinieerd als volgt: "Kan de hoofdgedachte van een ingewikkelde tekst begrijpen, zowel over concrete als over abstracte onderwerpen, met inbegrip van technische besprekingen in het eigen vakgebied. Kan zo vloeiend en spontaan reageren dat een normale uitwisseling met moedertaalsprekers mogelijk is zonder dat dit voor een van de partijen inspanning met zich meebrengt. Kan duidelijke, gedetailleerde tekst produceren over een breed scala van onderwerpen; kan een standpunt over een actuele kwestie uiteenzetten en daarbij ingaan op de voor- en nadelen van diverse opties."

Ouders kunnen, volgens het inschrijvingsrecht, hun taalniveau Nederlands bewijzen door middel van een erkend studiebewijs, een taalexamen bij het selectiebureau van de federale overheid of een taaltest uitgevoerd door een Huis van het Nederlands.

Op de website van het Huis van het Nederlands staat deze taaltest als volgt omschreven: "Er is een specifieke test voor ouders die hun kinderen willen inschrijven in een Nederlandstalige school of kinderdagverblijf. De test is mondeling, duurt een half uur en bestaat uit twee delen. In het eerste deel spreekt u alleen, het tweede deel is een dialoog met de medewerker van het Huis van het Nederlands. U krijgt per deel een thema en u krijgt wat tijd om voor te bereiden. De thema's zijn concrete situaties uit een school of kinderdagverblijf. De resultaten krijgt u binnen de week. Na zes maanden kunt u opnieuw een test doen."

Uit deze beschrijving concludeer ik dat enkel de gespreksvaardigheid wordt getest en dat de andere taalvaardigheden van het Gemeenschappelijk Europees Referentiekader voor Talen buiten beschouwing worden gelaten. Het is namelijk niet duidelijk of men peilt naar het "begrijpen van de hoofdgedachte van een ingewikkelde tekst, over concrete en

abstracte onderwerpen" (leesvaardigheid) of naar "het produceren van een duidelijke gedetailleerde tekst" (schrijfvaardigheid). Bovendien stel ik vast dat de test zich inhoudelijk beperkt tot de context van een school of kinderdagverblijf en dus niet polst of men over voldoende kennis van het Nederlands beschikt bij "een breed scala van onderwerpen" en of men in staat is om "standpunten over actuele kwesties" in te nemen en "in te gaan op de voor- en nadelen van diverse opties". Tot slot krijgt men voorbereidingstijd na het verkrijgen van het thema van de test, sowieso m.b.t. een concrete onderwijssituatie, en wordt er dus niet gepolst naar de spontane kennis van het Nederlands.

1. Hoe evalueert de minister de Nederlandse taaltest van het Huis van het Nederlands, op basis waarvan aan niveaubepaling wordt gedaan voor de toepassing van de voorrangsregeling?
2. Is de minister van oordeel dat de Nederlandse taaltest van het Huis van het Nederlands in de huidige vorm de taalkennis Nederlands test op een niveau dat in overeenstemming is met het inschrijvingsrecht basisonderwijs, met name niveau B2 van het Gemeenschappelijk Europees Referentiekader? Waarom wel of niet?
3. Is de minister van oordeel dat de niveaubepaling via de Nederlandse taaltest van het Huis van het Nederlands in de huidige vorm gelijkwaardig is aan de andere vormen om het vereiste niveau van het Nederlands aan te tonen? Waarom wel of niet?
4. Is de minister van oordeel dat de Nederlandse taaltest van het Huis van het Nederlands herzien moet worden? Waarom wel of niet? Zo ja, welke herzieningen stelt de minister dan in het vooruitzicht en volgens welke timing?

ANTWOORD

op vraag nr. 184 van 10 juli 2020

van **ANNABEL TAVERNIER**

Voorafgaand, het komt niet aan de Vlaams-Brussel minister toe om te oordelen over het Huis van het Nederlands Brussel in haar opdracht inzake attestering. Het is de Vlaamse minister, bevoegd voor de binnenlandse aangelegenheden, die belast met de uitvoering van het besluit van de Vlaamse Regering houdende uitvoering van het decreet van 18 november 2011 tot regeling van het bewijs van taalkennis, vereist door de wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken, gecoördineerd op 18 juli 1966. Dat stelt in artikel 7: *De bewijzen van kennis van het Nederlands in het vereiste niveau van het Gemeenschappelijk Europees Referentiekader voor Talen die worden uitgereikt door het Agentschap Integratie en Inburgering, het gemeentelijk extern verzelfstandigd agentschap Integratie en Inburgering Antwerpen vzw, het gemeentelijk extern verzelfstandigd agentschap Integratie en Inburgering Gent vzw en het Huis van het Nederlands Brussel vzw, zijn geldig als bewijs van taalkennis.*

Ik beperk mijn antwoorden dan ook tot de toelichting bij de taaltest van het Huis van het Nederlands Brussel, zoals mij deze werd overgemaakt door de administratie:

1. De taaltest van het Huis van het Nederlands Brussel doet wat het Onderwijsdecreet hiervan verwacht. Hij evalueert de taalkennis Nederlands van ouders die geen schoolcarrière kunnen aantonen in het Nederlandstalig onderwijs. De richtnorm ligt op niveau B2 van het Europees Referentiekader voor Talen (ERK), zoals gevraagd in het decreet.
2. De taaltest is een test op niveau B2 van het Europees Referentiekader. Hij is ontwikkeld door ervaren specialisten van het Huis van het Nederlands Brussel en werd mee beoordeeld door de partners van het volwassenenonderwijs. Hij wordt op een correcte en professionele manier afgenomen door speciaal hiervoor opgeleide testafnemers. De bij de evaluatie gehanteerde scorewijzer is gebaseerd op de ERK-toetsingscriteria. De antwoorden van de kandidaten worden opgenomen en bij de minste twijfel over de behaalde score wordt een tweede evaluator ingeschakeld.
De test gaat, volgens de in het ERK-gehanteerde niveauomschrijving van B2, na of de kandidaat in staat is:
 - vloeiend en spontaan te reageren zodat een normale uitwisseling met moedertaalsprekers mogelijk is zonder dat dit voor een van de partijen inspanningen met zich meebrengt (in het gespreksgedeelte van de test);
 - een standpunt uiteen te zetten over een actuele kwestie en daarbij in te gaan op de voor- en nadelen van diverse opties (vooral in het spreekgedeelte – de monoloog).

In overleg met de Brusselse Lokale Onderwijsplatformen (LOPs) werd beslist om geen schriftelijke vaardigheden te testen. De mondelinge testen behandelen een breed scala aan onderwerpen, zowel concreet als abstract. Zoals het ERK voorschrijft, situeren die onderwerpen zich in een voor de test relevante context, met name die van de school (en dus niet, bijvoorbeeld, binnen het vakgebied van elke individuele ouder). Voorbeelden van behandelde thema's zijn: ruzie en pestgedrag, helpen bij schoolse activiteiten, (gezond) eten op school, deelnemen aan ouderraden en oudercontacten, gebruik van smartphones, omgaan met diefstal op school enz.

3. De niveaubepaling van het Huis van het Nederlands komt overeen met de niveau-attestering van het volwassenenonderwijs (de CVO), voor wat de mondelinge taalkennis betreft. Beide zijn gebaseerd op het ERK. De test van het Huis van het Nederlands Brussel is ontwikkeld door medewerkers met jarenlange ervaring met het afnemen van (instap)toetsen voor deze CVO en is zoals gezegd bij hen afgetoetst.

Ook met het taalexamen van Selor is er overeenstemming. Het examen in het kader van art 9, §2 (voldoende kennis) attesteert, voor wat de gedeeltes spreken/gesprek en spreken/presentatie betreft, hetzelfde ERK-niveau als het Huis van het Nederlands Brussel en de CVO (B2, met dezelfde algemene criteria). De examenvoorbeelden op de website van Selor geven aan dat het ook hier om duidelijk contextgebonden oefeningen gaat (bv. een werkvergadering van de eigen dienst).

Een algemene vergelijking met de bewijsstukken voor ouders die zelf Nederlandstalig onderwijs volgden, is niet mogelijk.

4. Zoals in de aanvang uiteengezet, is het niet aan de Vlaams Brussel minister om een oordeel uit te spreken over de taaltest van het Huis van het Nederlands Brussel.